

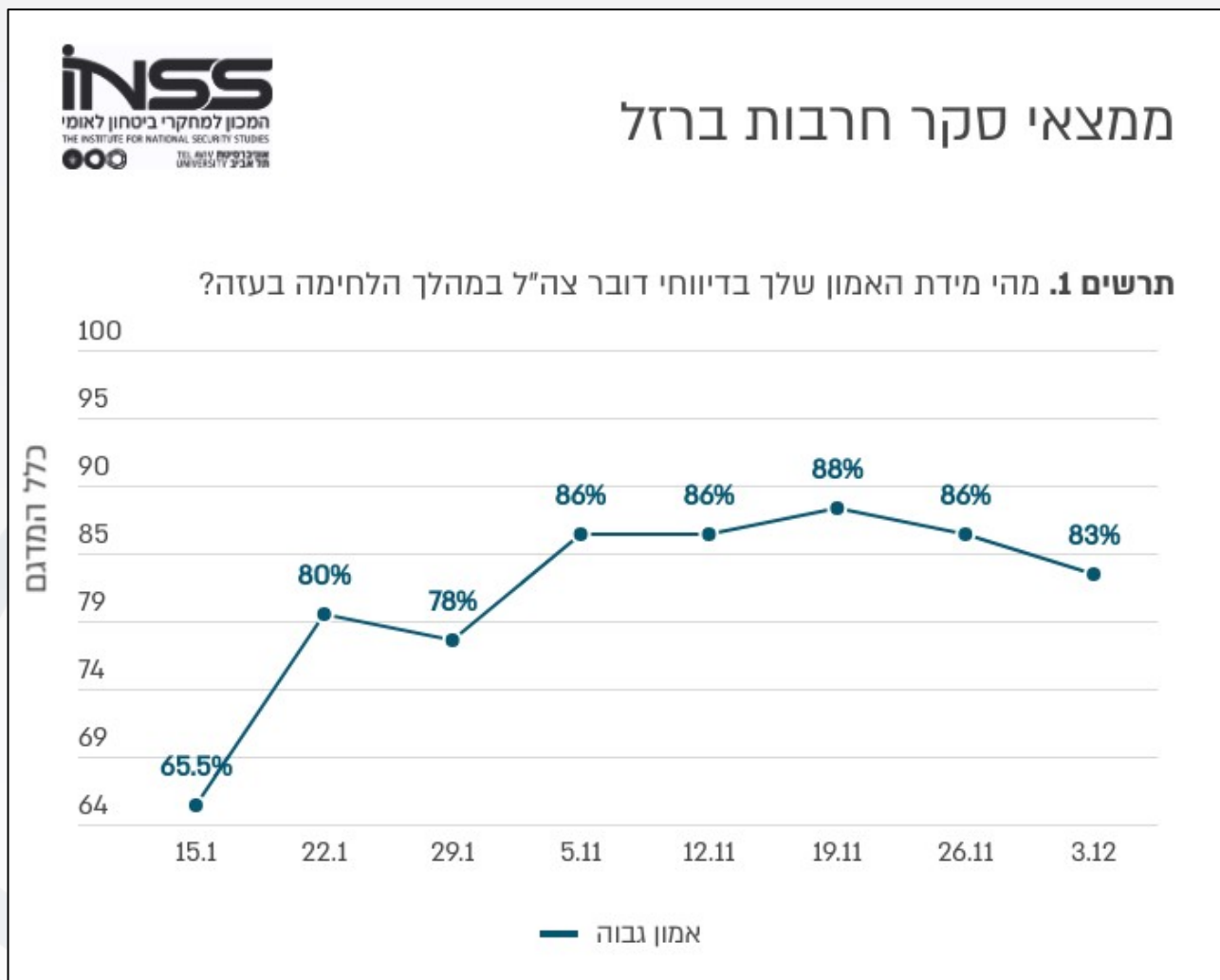
03.12.23

ממצאי סקר חרבות ברזל

מורן דיטש, ד"ר מאיר אלרון, ד"ר עידית שפרן-גיטלמן, רבקה מלר וענת שפירא

עם פריצתה של מלחמת חרבות ברזל, המכון למחקרי ביטחון לאומי ערך שמונה סקרי דעת קהל¹ שבועיים אשר ביקשו לבחון עמדות כלפי החוסן הלאומי ואמון הציבור. להלן עיקרי הממצאים:

1. **ניכרת ירידה במידת האמון בדיווחי דובר צה"ל בשבועיים החולפים. עם זאת, מידת האמון עודנה גבוהה בהשוואה לזו הנצפתה בשבוע הראשון** (ראו תרשים 1). על פי ממצאי הסקר השמיני, 83 אחוזים מהציבור מביע אמון גבוה בדיווחי דובר צה"ל, 12 אחוזים מביעים אמון בינוני, ואילו 3 אחוזים מביעים אמון נמוך. כ-2 אחוזים השיבו "לא יודעת".

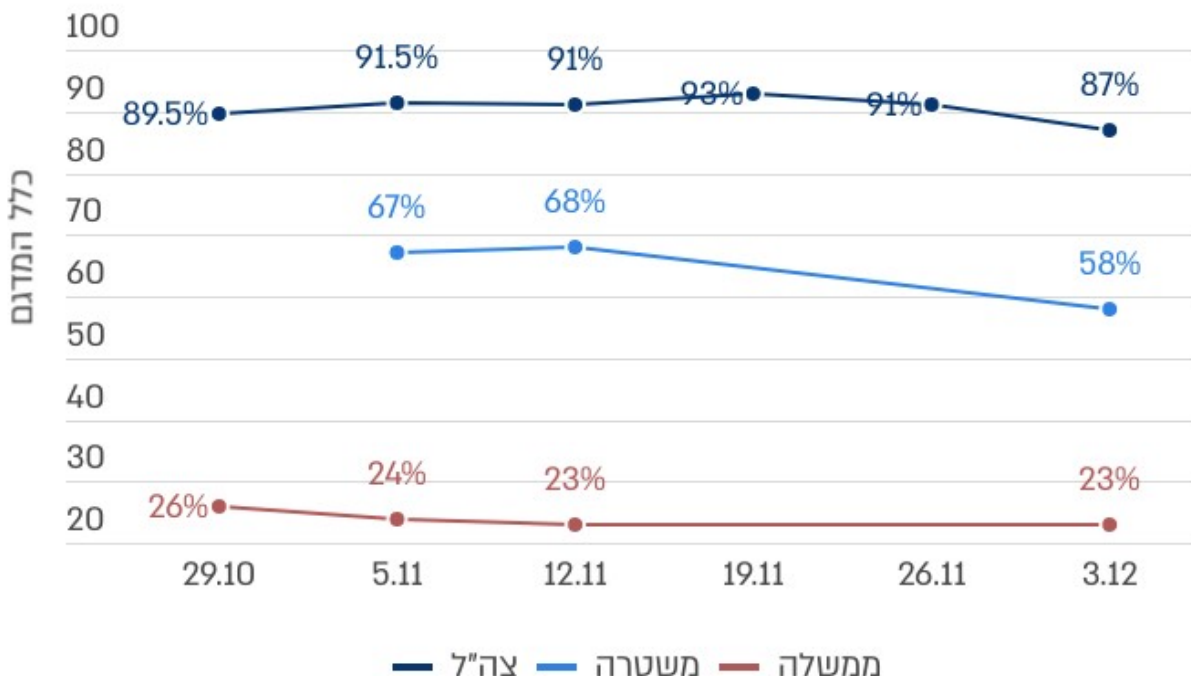

¹ סקר חרבות ברזל השמיני נערך בין התאריכים 30.11-03.12.2023 בהובלת הדסק לאיסוף וניתוח נתונים במכון למחקרי ביטחון לאומי. עבודת השדה בוצעה על ידי מכון "רפי סמית", במהלכה רואיינו באינטרנט 500 איש ואישה המהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל בגילאי 18 ומעלה. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם $\pm 4\%$ ברמת ביטחון של 95%.

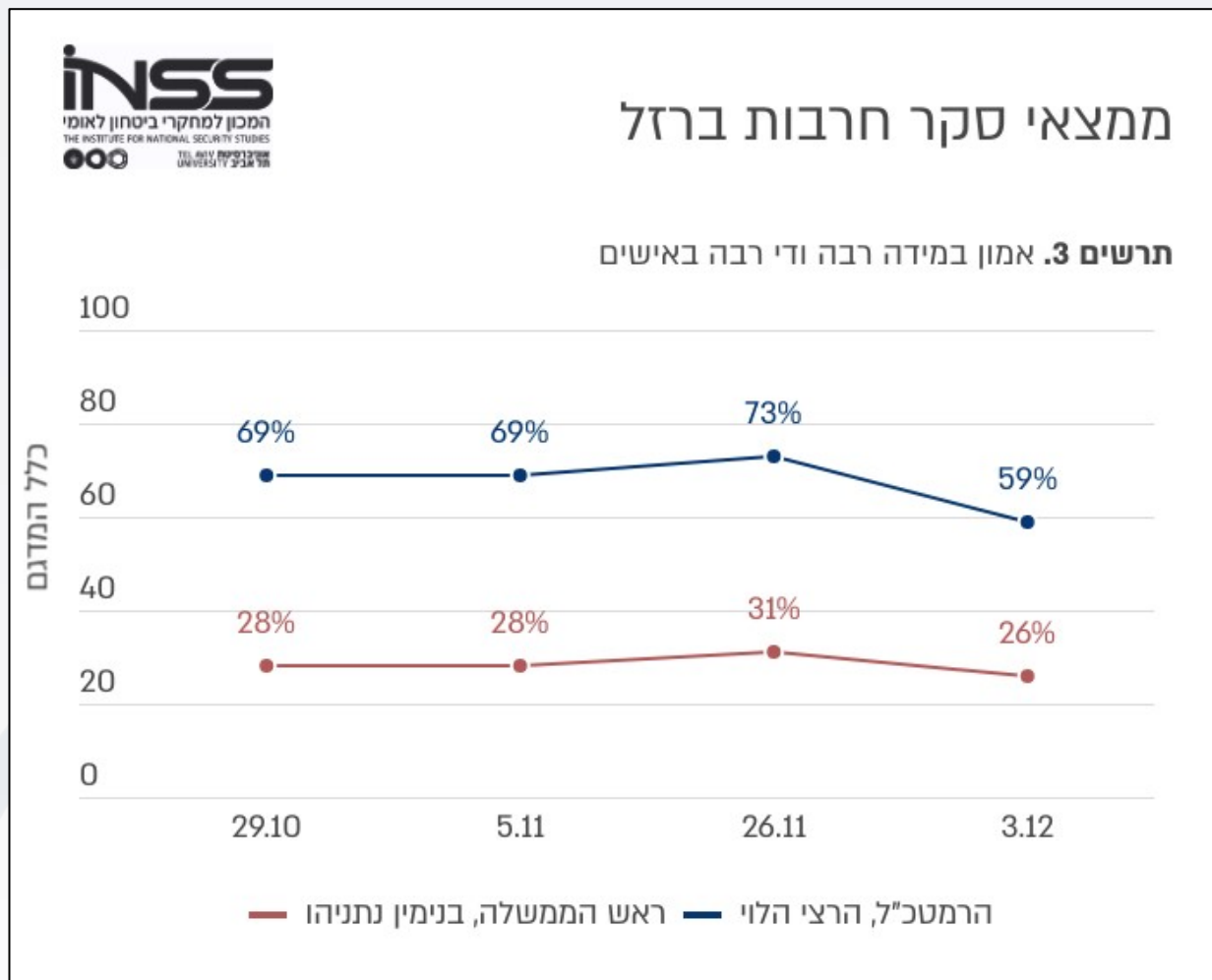
2. נצפתה ירידה במידת האמון בצה"ל בשבועיים החולפים, אם כי מידת האמון נותרה גבוהה בהשוואה למוסדות שלטון אחרים (ראו תרשים 2). על פי ממצאי הסקר השמיני, 42 אחוזים מהציבור הביעו אמון במידה רבה בצה"ל, 45 אחוזים הביעו אמון במידה די רבה, 9.5 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 1.5 אחוזים בלבד הביעו חוסר אמון מוחלט. 2 אחוזים השיבו "לא יודעת". בנוסף, נצפתה ירידה באמון הציבור במשטרה בהשוואה לסקר האחרון בו נשאלה השאלה, מ-68 אחוזים לכדי 58 אחוזים. במסגרת הסקר השמיני, 15 אחוזים מהציבור הביעו אמון במידה רבה במשטרה, 43 אחוזים הביעו אמון במידה די רבה, 31 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 8 אחוזים הביעו חוסר אמון מוחלט. 3 אחוזים השיבו "לא יודעת". לבסוף, נצפתה מידת אמון נמוכה ועקבית כלפי הממשלה בהשוואה לשאר המוסדות שנבחנו. במסגרת הסקר השמיני, 6.5 אחוזים בלבד הביעו אמון במידה רבה בממשלה, 16.5 אחוזים הביעו אמון במידה די רבה, 34 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 40 אחוזים הביעו חוסר אמון מוחלט. 3 אחוזים השיבו "לא יודעת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 2. אמון במידה רבה ודי רבה במוסדות

3. ניכרת ירידה במידת האמון ברמטכ"ל ובראש הממשלה בהשוואה לשבוע החולף (ראו תרשים 3). על פי ממצאי הסקר השמיני, 24 אחוזים הביעו אמון במידה רבה ברמטכ"ל, 35 אחוזים הביעו אמון במידה די רבה, 24 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 10.5 אחוזים לא הביעו אמון כלל. 6.5 אחוזים השיבו "לא יודע/ת". מנגד, 10 אחוזים בלבד הביעו אמון במידה רבה בראש הממשלה, 16 אחוזים הביעו אמון במידה די רבה, 25 הביעו אמון במידה נמוכה ואילו 45 אחוזים לא הביעו אמון כלל. 4 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

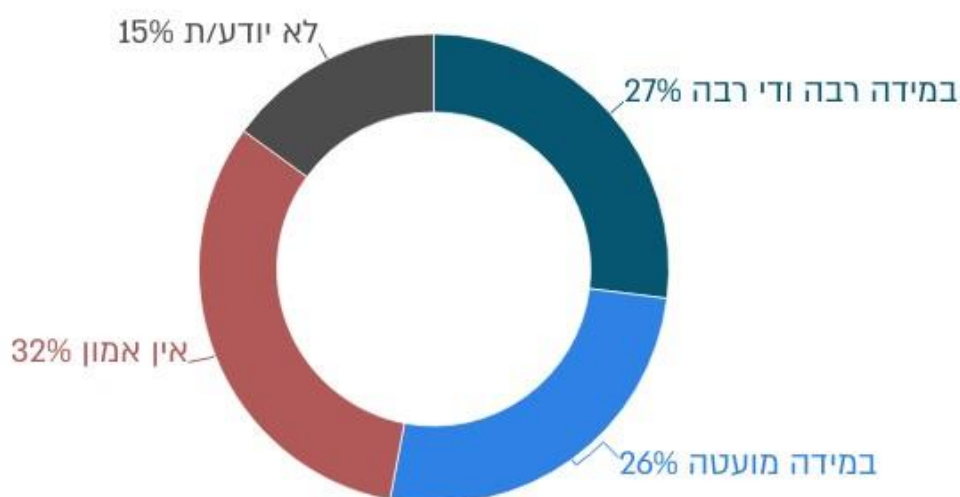
בנוסף, במסגרת הסקר השמיני נבחנה מידת האמון כלפי אישים נוספים. מן הנתונים עולה כי **אלוף פיקוד דרום זוכה למידת אמון יחסית גבוהה** (ראו תרשים 5), 43 אחוזים הביעו בו אמון במידה רבה ודי רבה (12 ו-31 אחוזים בהתאמה), 21 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 15 אחוזים לא הביעו אמון כלל. 21 אחוזים השיבו "לא יודע/ת". מנגד, ראש אמ"ן, אהרון חליווה, ושר האוצר, בצלאל סמוטריץ' זוכים לאמון נמוך בהשוואה לשאר האישים שנבחנו (ראו תרשים 4 ו-6). כלפי ראש אמ"ן, 27 אחוזים הביעו אמון במידה רבה ודי רבה (6 ו-21 אחוזים בהתאמה), 26 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 32 אחוזים לא הביעו אמון כלל. 21 אחוזים השיבו "לא יודע/ת". כלפי שר האוצר, 26 אחוזים הביעו אמון במידה רבה

ודי רבה (10 ו-16 אחוזים בהתאמה), 20 אחוזים הביעו אמון במידה מועטה ואילו 49 אחוזים לא הביעו אמון כלל. 5 אחוזים השיבו "לא יודעת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

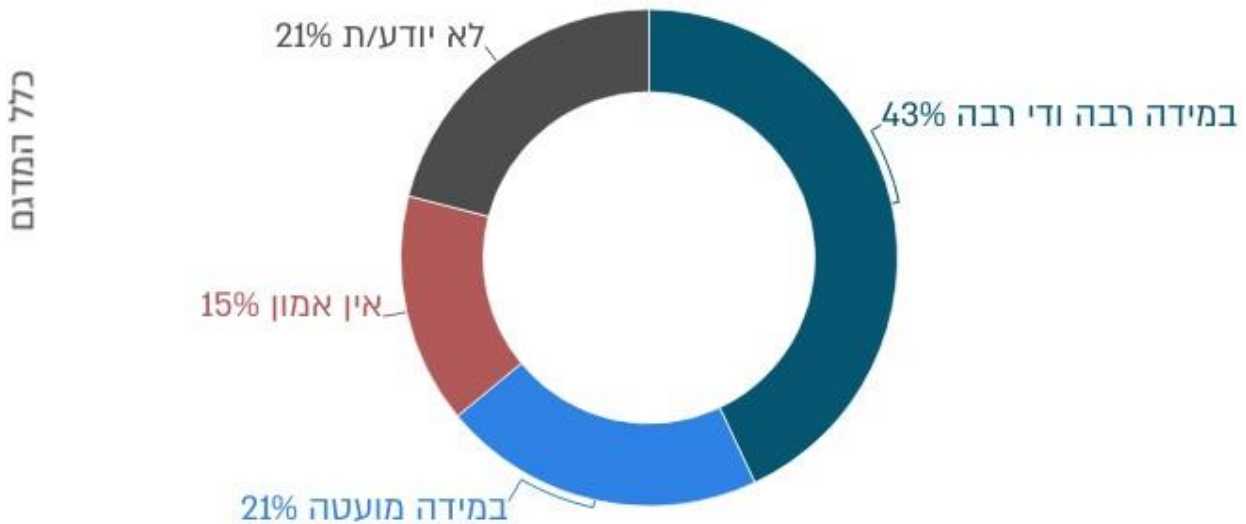
תרשים 4. באיזו מידה יש לך אמון בראש אמ"ן, אהרון חליווה?

כלל המדגם

ממצאי סקר חרבות ברזל

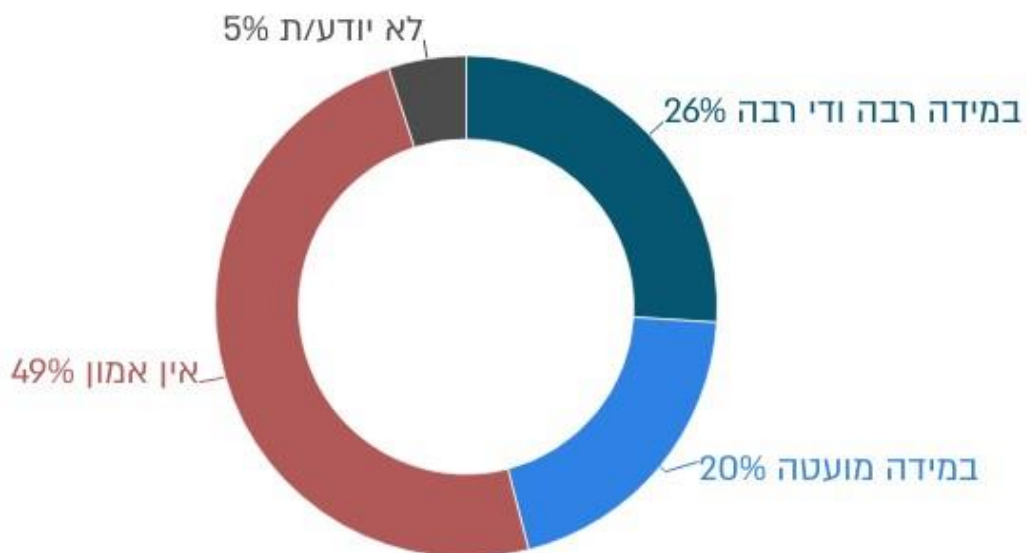
תרשים 5. באיזו מידה יש לך אמון במפקד פיקוד דרום, ירון פינקלמן?

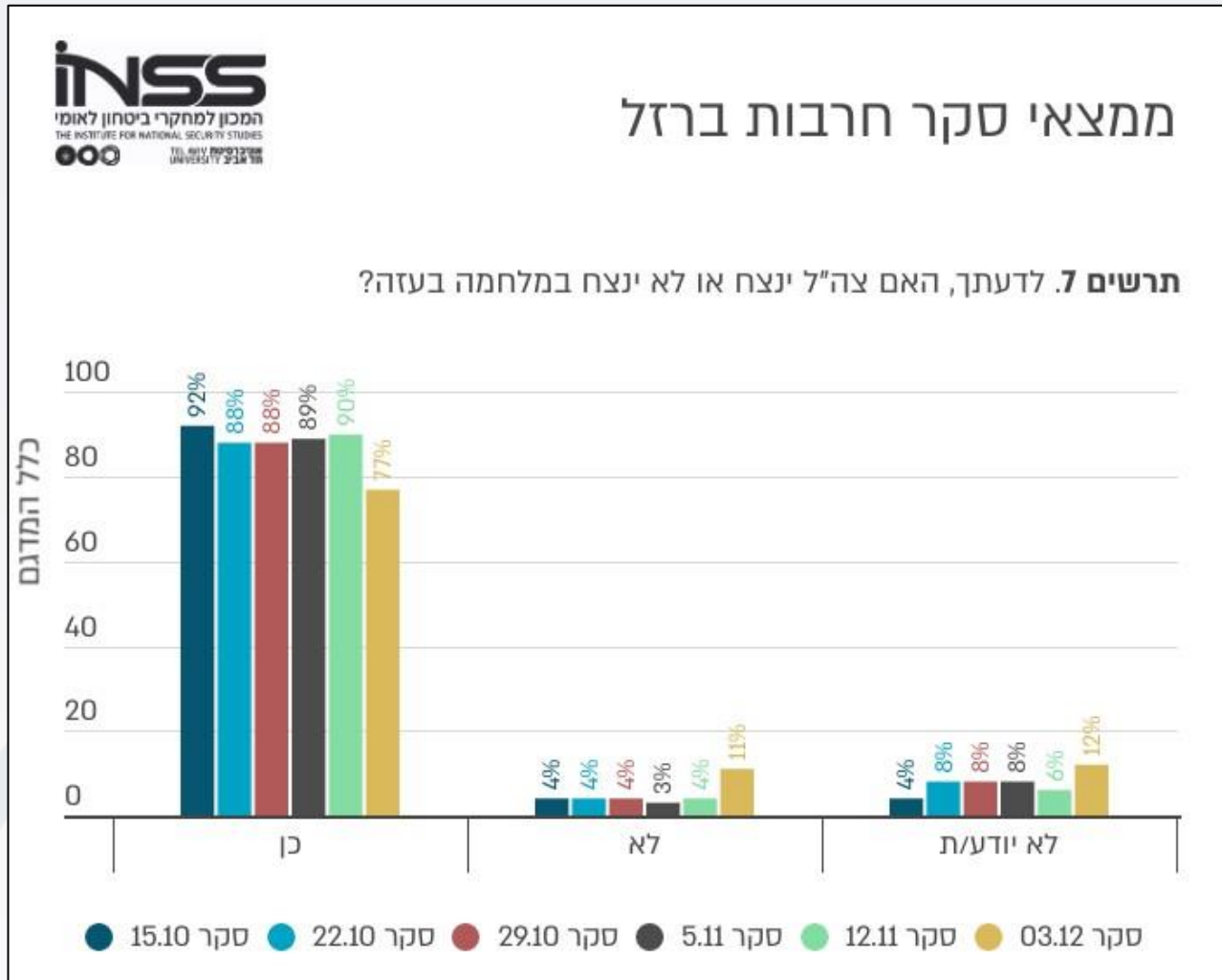
ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 6. באיזו מידה יש לך אמון בשר האוצר, בצלאל סמוטריץ?

כלל המדגם

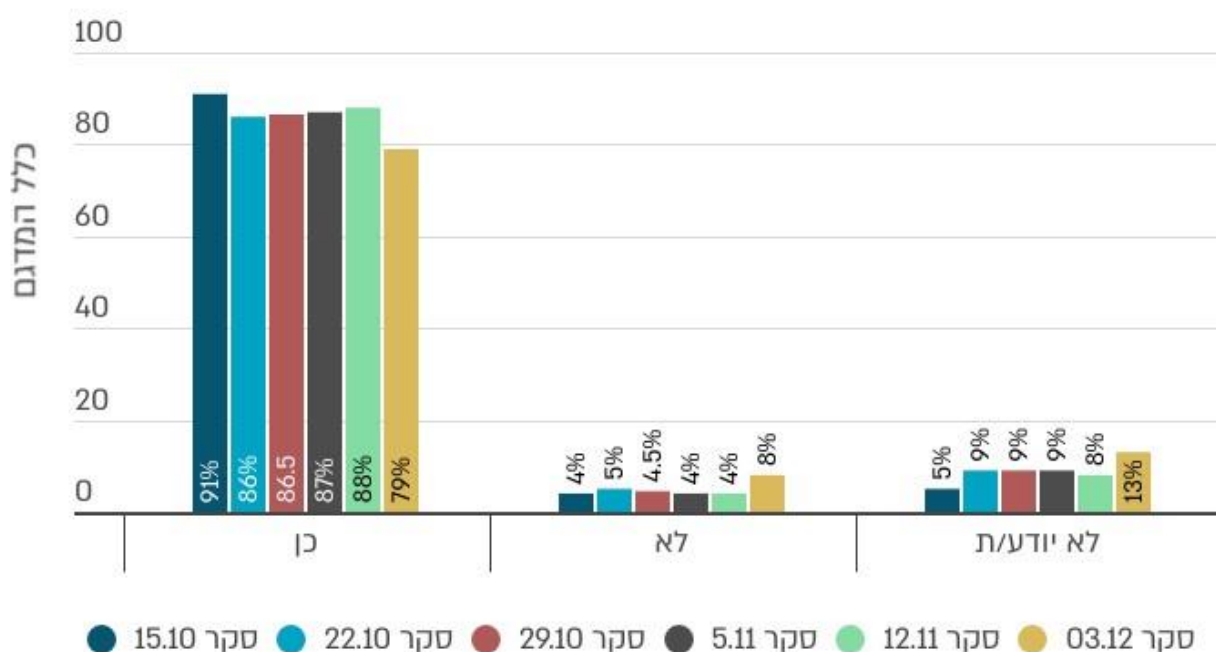
4. נצפתה ירידה בשיעור המשיבים המאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בעזה בהשוואה לסקרים קודמים (ראו תרשים 7). ממצאי הסקר השמיני מראים כי 77 אחוזים מהנשאלים מאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בעזה, ואילו 11 אחוזים מאמינים כי צה"ל יפסיד בה. 6 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

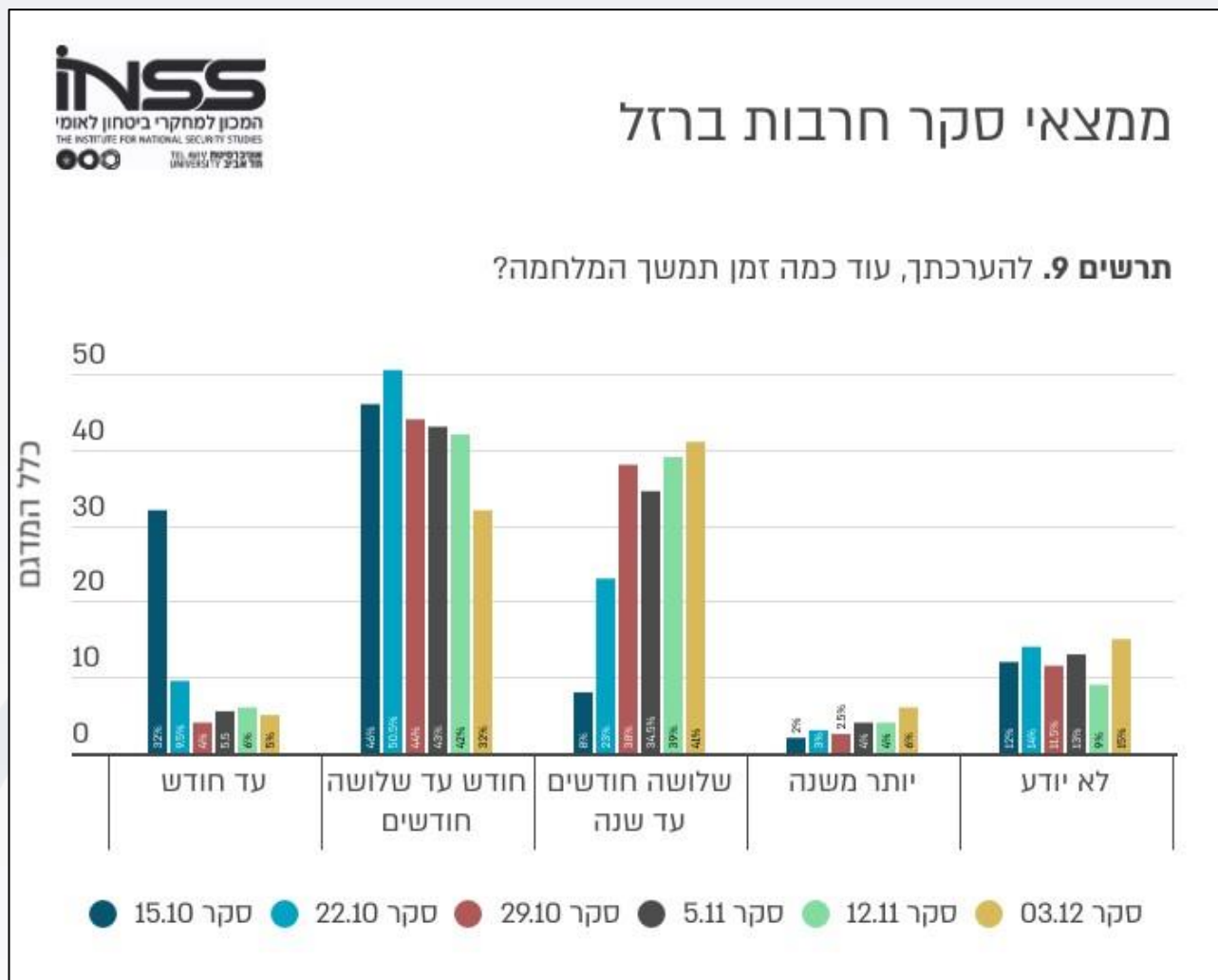
בנוסף, נצפתה ירידה בשיעור המשיבים המאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בצפון בהשוואה לסקרים קודמים (ראו תרשים 8). כ-79 אחוזים מהמשיבים מאמינים כי אם תפרוץ לחימה בגבול הצפון צה"ל ינצח בה, ואילו 8 אחוזים מאמינים כי צה"ל יפסיד בה. 13 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 8. אם תפרוץ לחימה בגבול הצפון, האם לדעתך צה"ל ינצח בה?

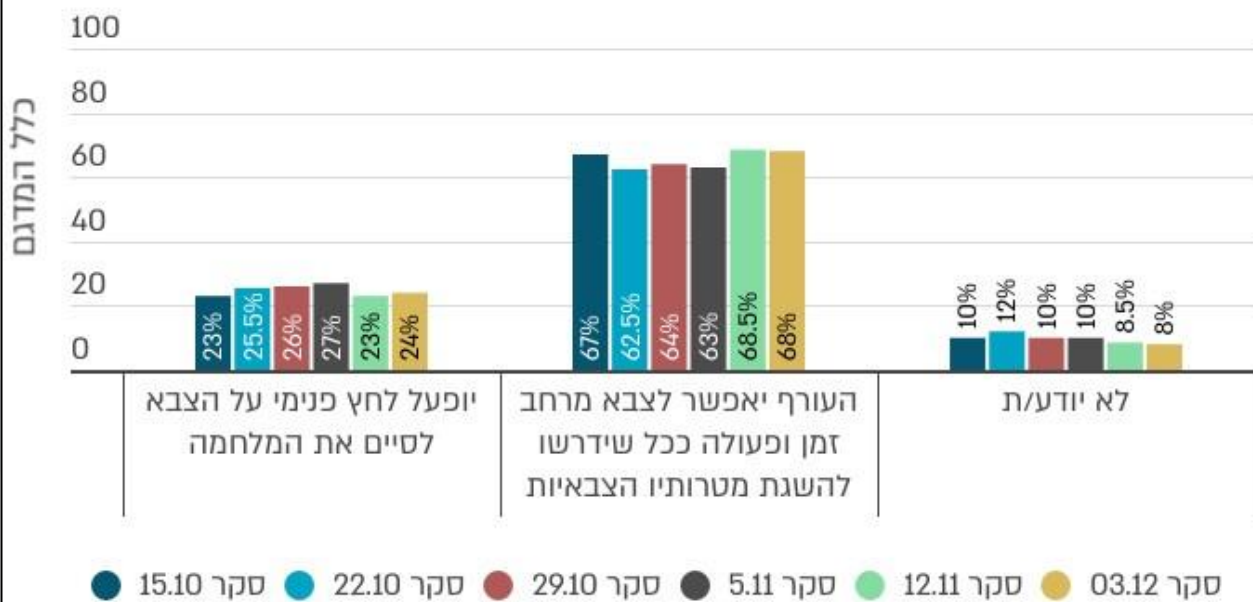
5. ככל שהמלחמה נמשכת, כך גם הציבור מעריך כי המלחמה תמשך זמן רב יותר (ראו תרשים 9). 41 אחוזים מהנשאלים מעריכים כי המלחמה תמשך עוד שלושה חודשים עד שנה מהיום. 32 אחוזים מאמינים כי המלחמה תמשך בין חודש עד שלושה חודשים, 6 אחוזים בלבד השיבו כי המלחמה תמשך יותר משנה. 5 אחוזים בלבד מאמינים כי המלחמה תמשך כשבוע עד חודש. 15 אחוזים השיבו "לא יודעת".

6. ניכרת יציבות בשיעור המשיבים הסבורים כי העורף יאפשר לצבא מרחב זמן ופעולה במידה והלחימה תמשך מספר חודשים בהשוואה לסקר שנערך בשבוע החולף, אך עדיין נשמרת העלייה לעומת לסקרים קודמים (ראו תרשים 10). 68 אחוזים מהציבור מאמין כי העורף יאפשר לצבא מרחב זמן ופעולה ככל שידרשו להשגת מטרותיו הצבאיות, לעומת 24 אחוזים אשר מאמינים כי יופעל לחץ פנימי על הצבא לסיים את המלחמה. 8 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

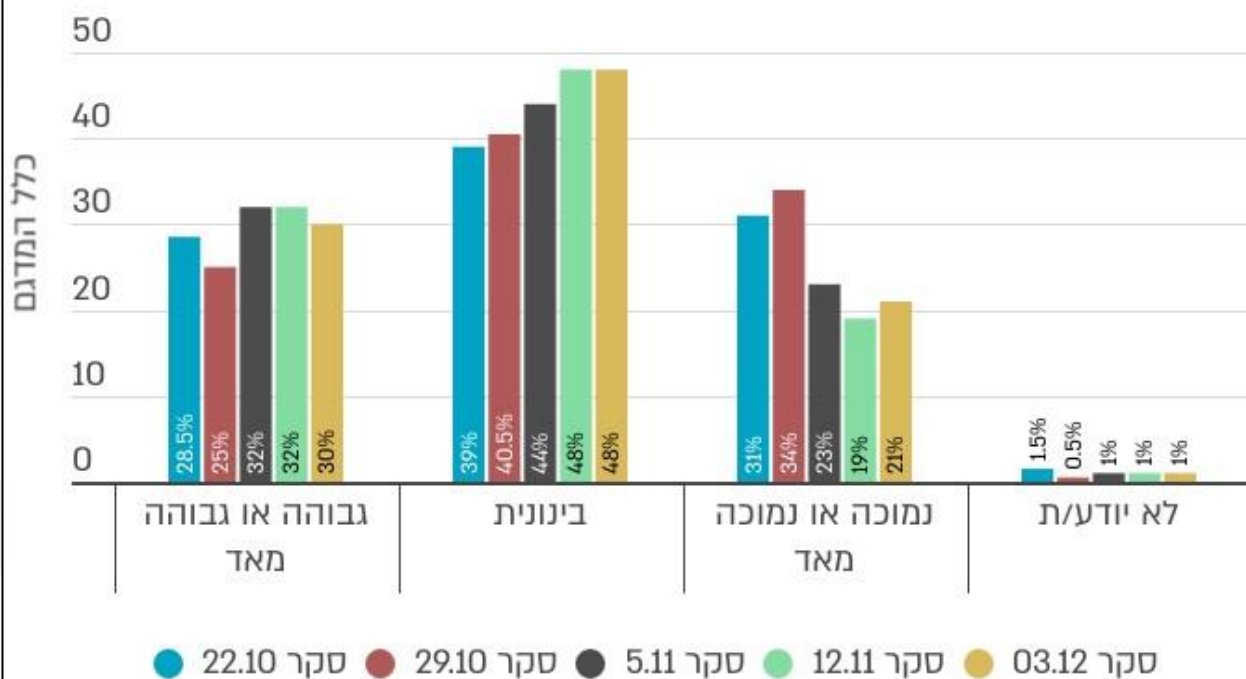
תרשים 10. במידה והלחימה תמשך מספר חודשים, עם איזו מהטענות הבאות את/ה מסכים/ה יותר?

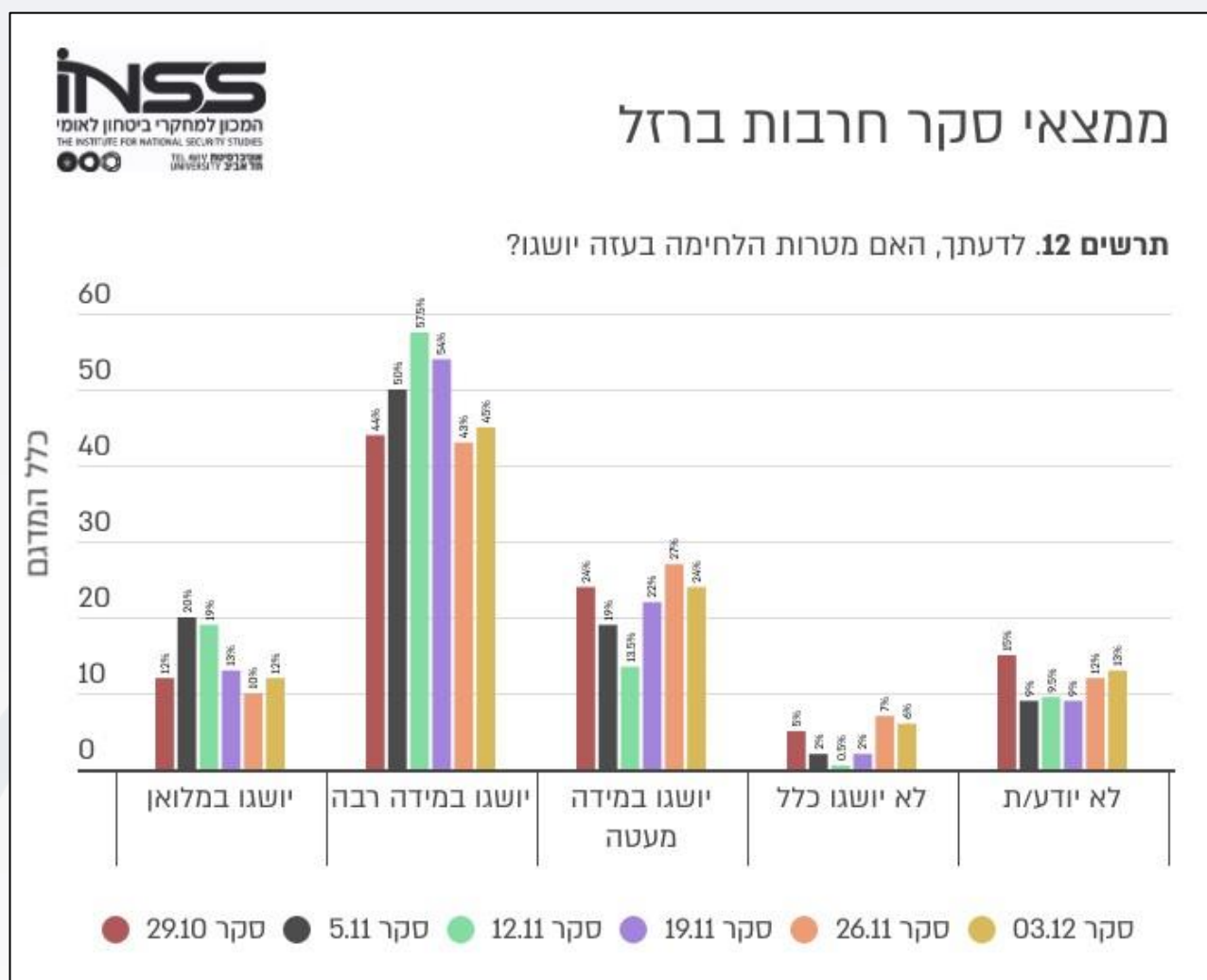
7. נשמרת היציבות במידת תחושת הביטחון האישי ביחס לסקר שנערך בשבוע החולף, אך עדיין ניכרת עלייה בהשוואה לסקרים קודמים (ראו תרשים 11). 30 אחוזים העידו כי הם בעלי ביטחון אישי גבוה או גבוה, 48 אחוזים העידו כי הם חשים תחושת ביטחון אישי במידה בינונית, ואילו 21 אחוזים העידו כי תחושת הביטחון האישי שלהם נמוכה או נמוכה מאד. אחוז אחד השיב "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

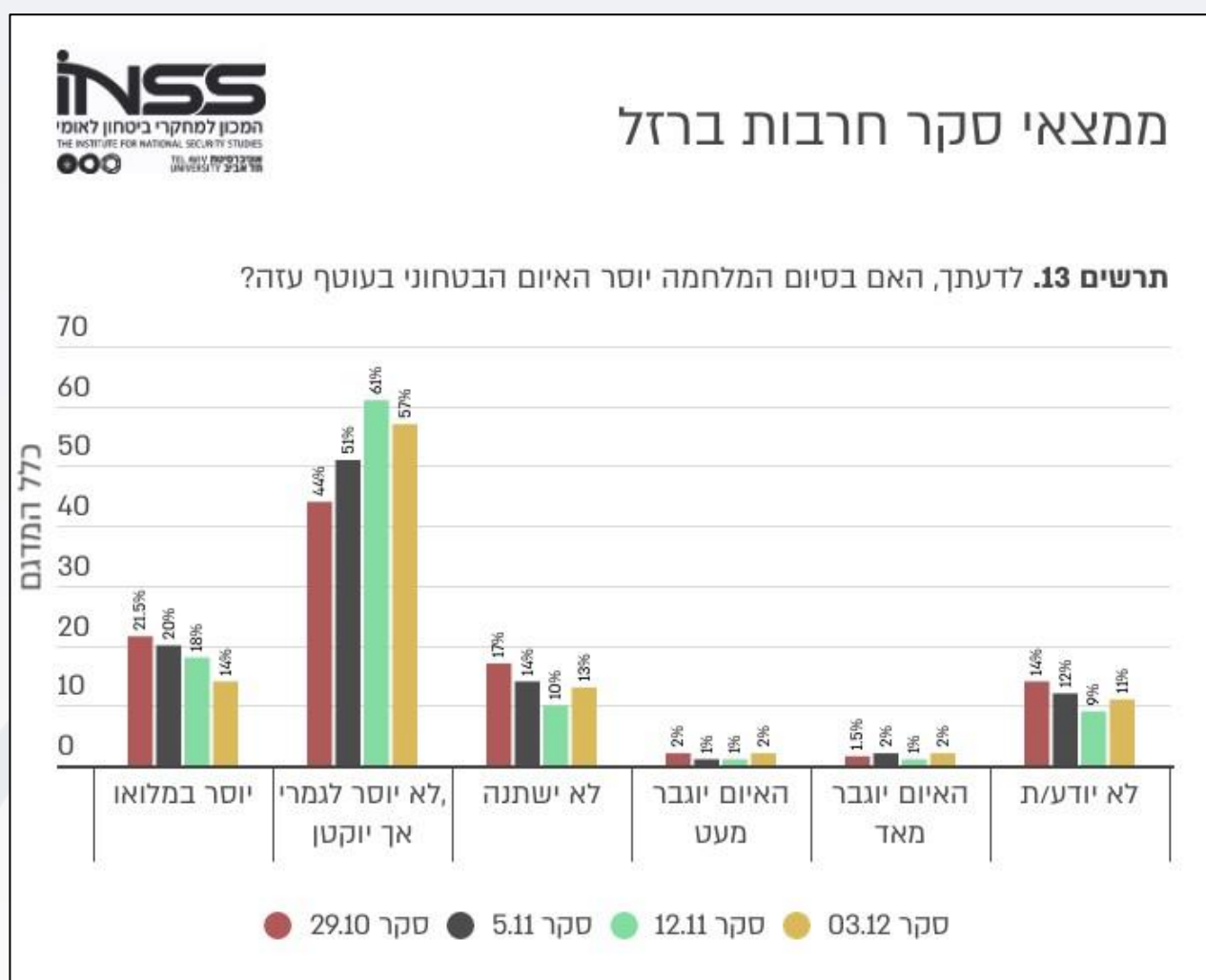
תרשים 11. מהי מידת תחושת הביטחון האישי שלך בימים אלה?

8. נשמרת היציבות במספר המשיבים הסבורים כי מטרות הלחימה יושגו במידה רבה בהשוואה לשבוע החולף, אך מגמת הירידה, מאז ה-5.11, נותרת בעינה (ראו תרשים 12). על פי ממצאי הסקר השמיני, 12 אחוזים מהנשאלים סבורים כי מטרות הלחימה יושגו במלואן ו-45 אחוזים סבורים כי המטרות יושגו במידה רבה. לחלופין, 24 אחוזים סבורים כי המטרות יושגו במידה מועטה ואילו 6 אחוזים בלבד סבורים כי מטרות הלחימה לא יושגו כלל. 13 אחוזים השיבו "לא יודעת".

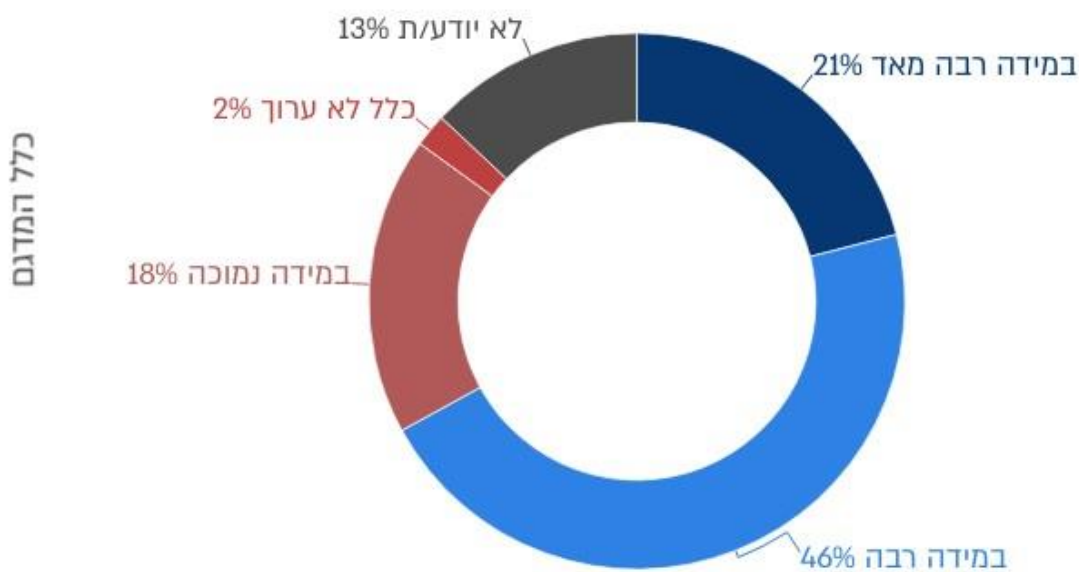
9. נמשכת הירידה ההדרגתית במספר המשיבים המאמינים כי בסיום המלחמה יוסר האיום הבטחוני בעוטף עזה במלואו (ראו תרשים 13). על פי ממצאי הסקר השמיני, 71 אחוזים מהציבור מאמין כי איום הרקטות יוסר במלואו (14 אחוזים) או יוקטן (57 אחוזים). בנוסף, 13 אחוזים מאמינים כי האיום לא ישתנה, שני אחוזים מהציבור מאמין שהאיום יוגבר מעט ואילו שני אחוזים נוספים מאמינים כי האיום יוגבר מאד. 11 אחוזים השיבו "לא יודעת".

10. בשאלת המשך, שאלנו באיזו מידה צה"ל ערוך כיום לנהל מערכה צבאית כדי להסיר את האיום הבטחוני בצפון. מן הממצאים עולה כי **67 אחוזים מהציבור מאמינים כי צה"ל ערוך לכך במידה רבה מאוד** (21 אחוזים) **ובמידה רבה** (46 אחוזים). 18 אחוזים מהציבור סבור כי צה"ל מוכן במידה נמוכה ואילו שני אחוזים מאמינים כי צה"ל כלל אינו ערוך לכך. 13 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

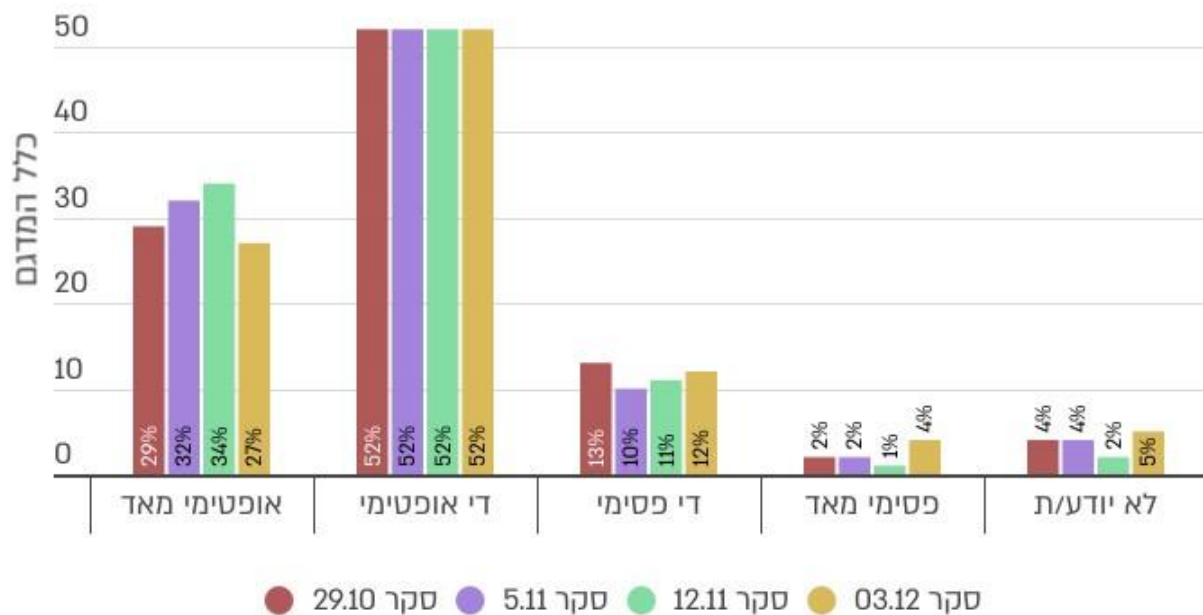
תרשים 14. באיזו מידה לדעתך צה"ל ערוך כיום לנהל מערכה צבאית כדי להסיר את האיום הביטחוני בצפון?

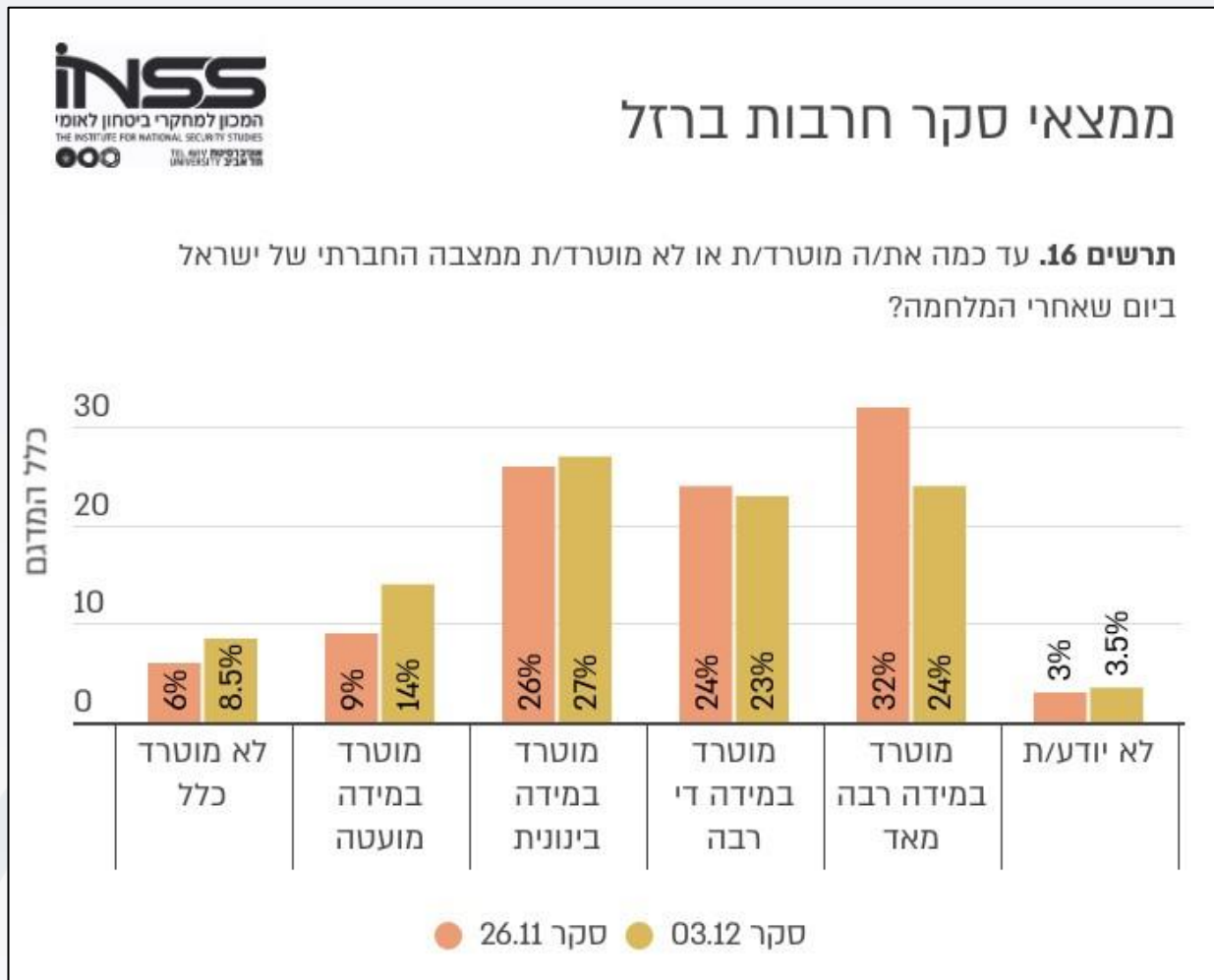
11. ניכרת ירידה באופטימיות ביחס ליכולתה של החברה הישראלית להתאושש מהמשבר ולצמוח (ראו תרשים 15). על פי הממצאים, 79 אחוזים מהציבור הביע אופטימיות ביחס ליכולתה של החברה להתאושש מהמשבר ולצמוח. 27 אחוזים השיבו כי הם אופטימיים מאד, 52 אחוזים השיבו כי הם די אופטימיים. 12 אחוזים השיבו כי הם די פסימיים ואילו 4 אחוזים מסרו כי הם פסימיים מאד. 5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (לעומת 4 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

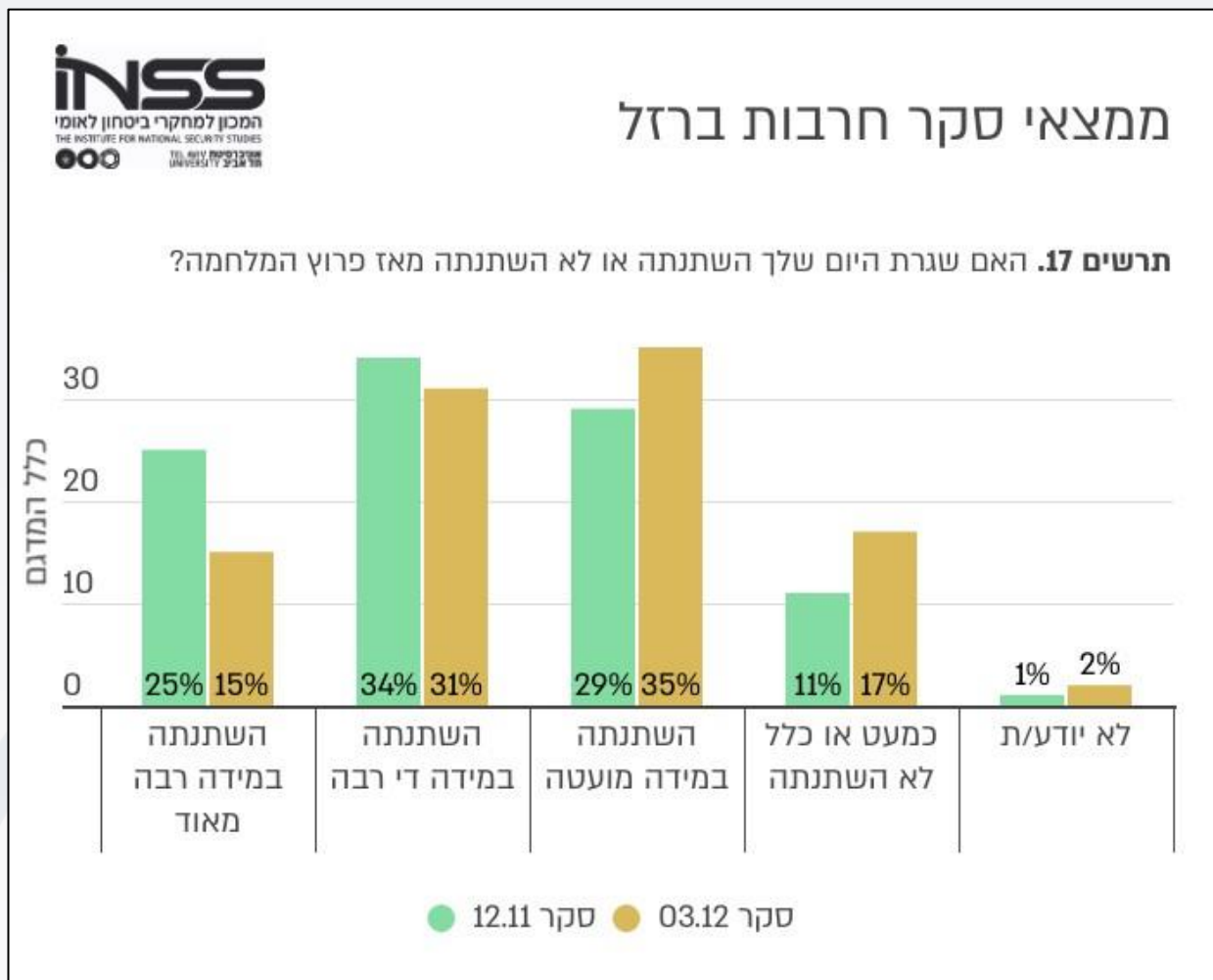
תרשים 15. עד כמה את/ה אופטימית/ביחס ליכולתה של החברה הישראלית להתאושש מהמשבר ולצמוח?

12. ניכרת ירידה במספר המשיבים כי הם מוטרדים במידה רבה מאד או די רבה ממצבה החברתי של ישראל ביום שאחרי המלחמה (ראו תרשים 16). על פי הממצאים, 24 אחוזים מוטרדים במידה רבה מאד, 23 אחוזים במידה די רבה, 27 אחוזים מוטרדים במידה בינונית, 14 אחוזים מוטרדים במידה מועטה ואילו 8.5 אחוזים העידו כי אינם מוטרדים כלל. 3.5 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

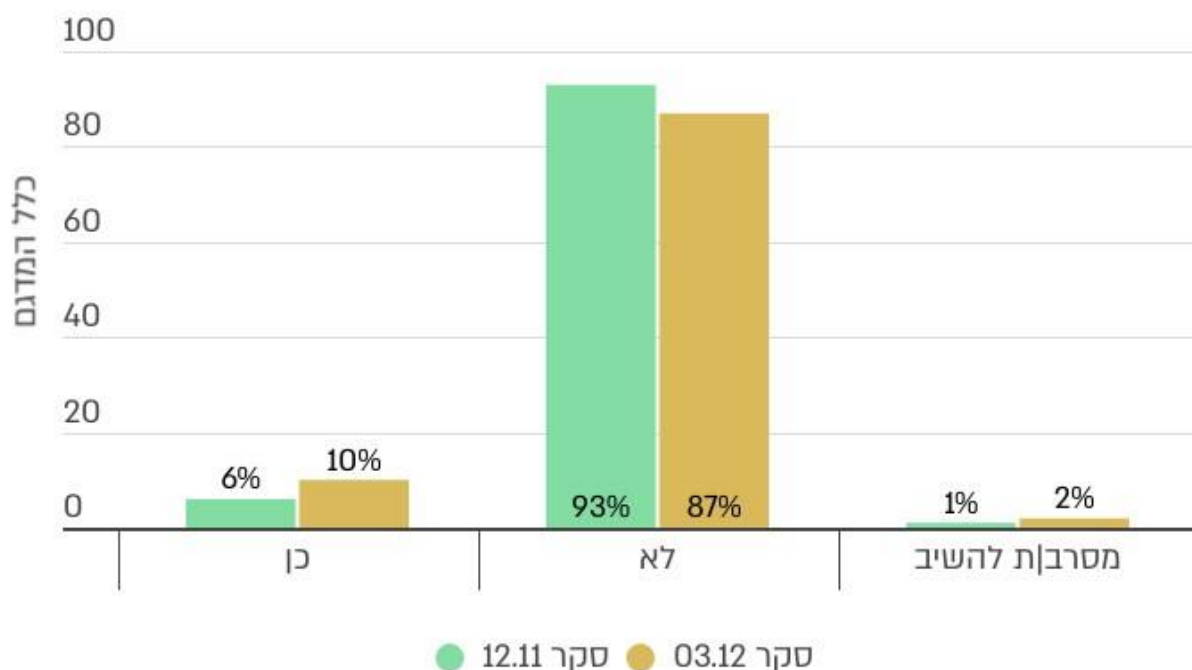
13. ניכרת ירידה במספר המשיבים כי שגרת יומם השתנתה במידה רבה מאד או די רבה (ראו תרשים 17). 46 אחוזים השיבו כי שגרת יומם השתנתה במידה רבה מאד או במידה די רבה (בהשוואה ל-59 אחוזים בסקר הקודם) לעומת 52 אחוזים אשר השיבו כי שגרת יומם השתנתה במידה מועטה או כלל לא השתנתה (40 אחוזים בסקר הקודם). שני אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

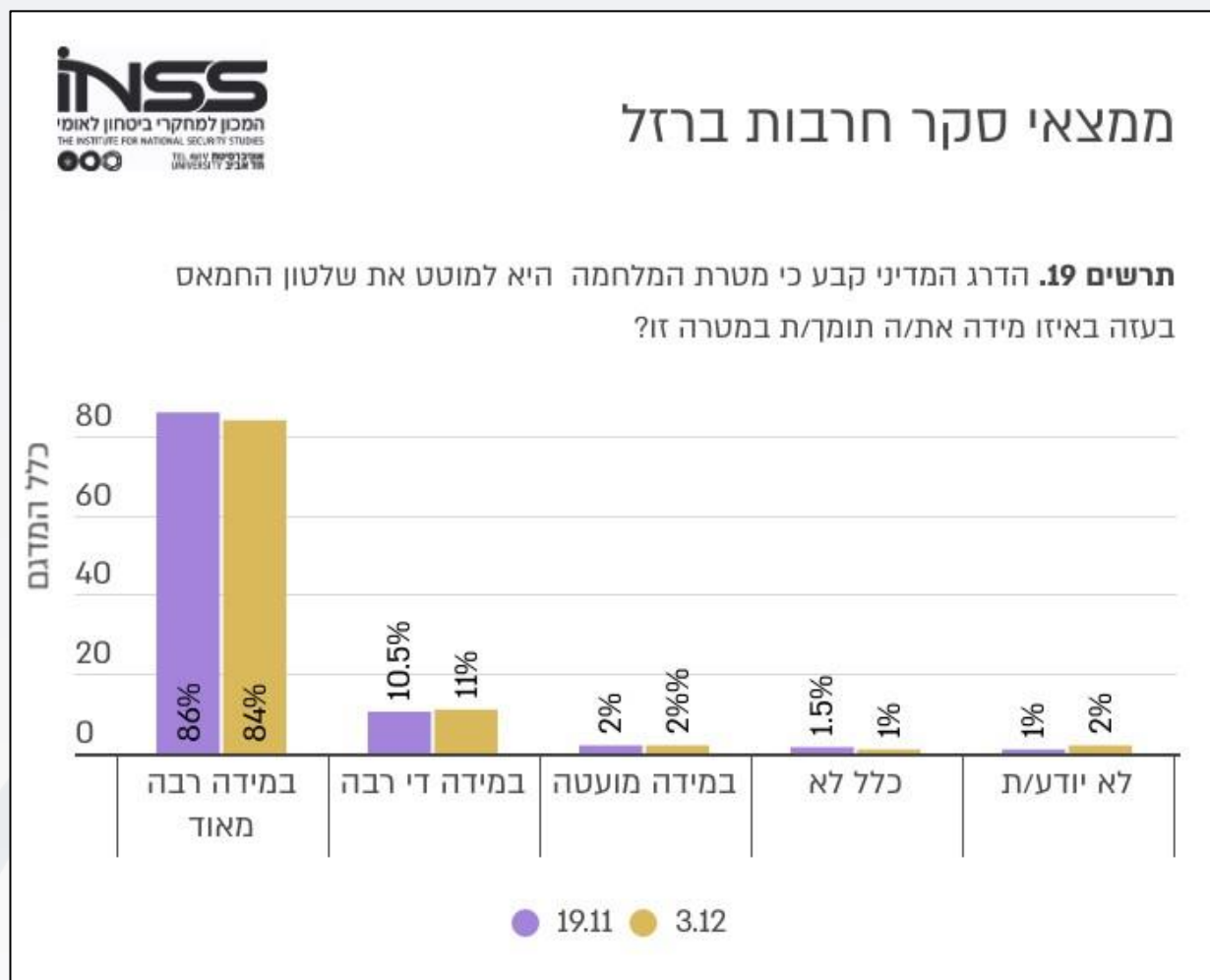
14. ניכרת עלייה במספר המשיבים אשר העידו כי נעזרו בשירותי ייעוץ פסיכולוגי מאז פרוץ המלחמה (ראו תרשים 18). על פי הממצאים, 87 אחוזים השיבו כי לא נעזרו בשירותי ייעוץ פסיכולוגי (לעומת 93 אחוזים בסקר הקודם) ואילו 10 אחוזים השיבו כי נעזרו (לעומת 6 אחוזים בסקר הקודם). 2 אחוזים סרבו להשיב.

ממצאי סקר חרבות ברזל

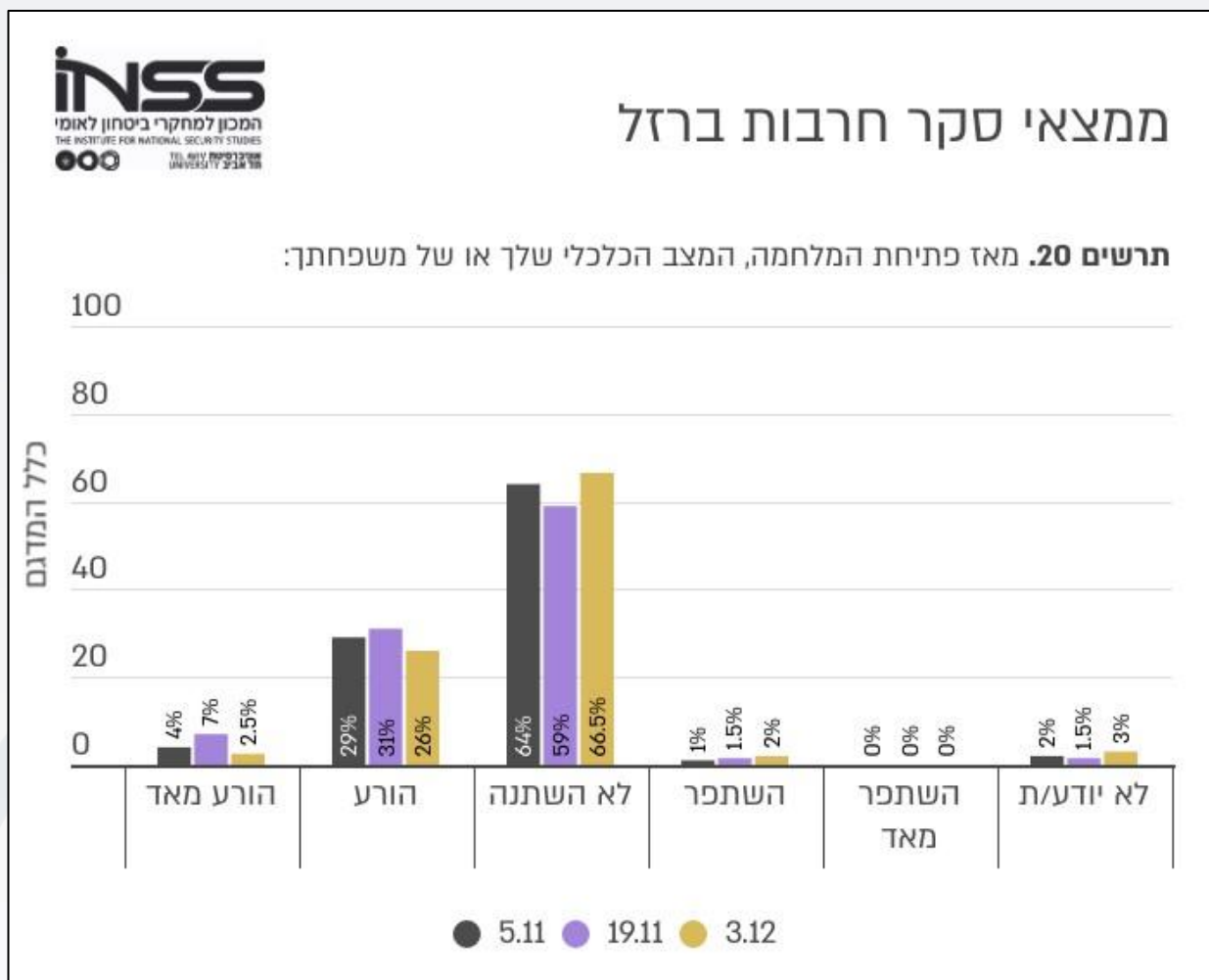
תרשים 18. האם נעזרת או לא נעזרת בשירותי ייעוץ פסיכולוגי מאז פרוץ המלחמה?

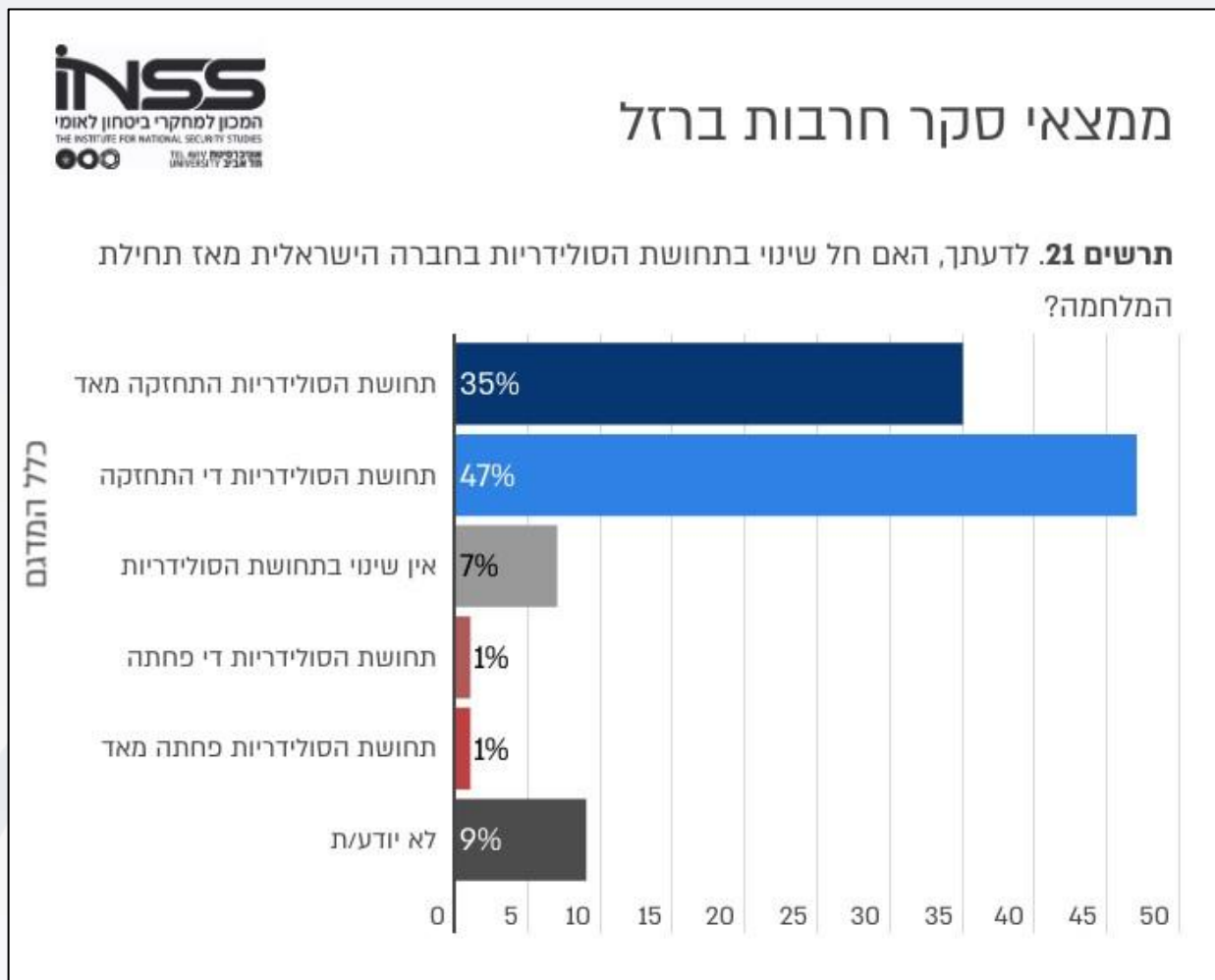
15. נשמרת היציבות בתמיכת הציבור במיטוט שלטון חמאס בעזה (ראו תרשים 19). על פי הנתונים, 95 אחוזים מהציבור תומך במטרה זו במידה רבה מאד או די רבה, לעומת 3 אחוזים התומכים במטרה זו במידה מועטה או כלל לא תומכים. 2 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

16. שני שלישים (66.5 אחוזים) מהציבור מעידים כי מצבם הכלכלי לא השתנה (ראו תרשים 20). עם זאת, 28.5 אחוזים מעידים כי מצבם הכלכלי הורע לעומת 2 אחוזים המעידים כי מצבם הכלכלי השתפר. 3 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

17. רוב גדול בציבור (82 אחוזים) מאמין כי תחושת הסולידריות בחברה הישראלית התחזקה מאז די התחזקה מאז תחילת המלחמה. עם זאת, 7 אחוזים מאמינים כי אין שינוי בתחושת הסולידריות ואילו 2 אחוזים בלבד סבורים כי תחושת הסולידריות די פחתה או פחתה מאד. 9 אחוזים השיבו "לא יודעת".

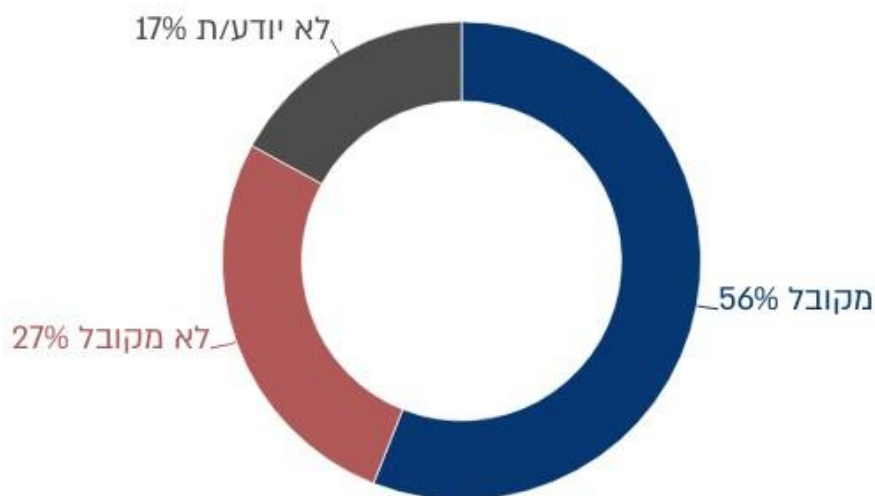

18. רוב הציבור תומך בשחרור חטופים ביחס של 1:3 תמורת הפוגה בלחימה (ראו תרשים 22). 56 אחוזים העידו כי הדבר מקובל עליהם לעומת 27 אחוזים אשר סברו את ההפך. 17 אחוזים השיבו "לא יודע/ת". ראוי לציין כי בסקר שנערך ב-19.11, זמן קצר לאחר כניסת ההפוגה, 40 אחוזים מהציבור מסר כי תרחיש זה אינו מקובל עליהם, לעומת 44 אחוזים אשר סברו את ההפך.

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 22. באופן עקרוני, במידה וניתן יהיה להמשיך לשחרר חטופים אזרחים תמורת הפוגה בלחימה ושחרור אסירים פלסטינים ביחס של 1:3 (ישראלי חטוף בתמורה ל-3 אסירים פלסטינים), האם זה מקובל או לא מקובל עליך?

כלל המדגם

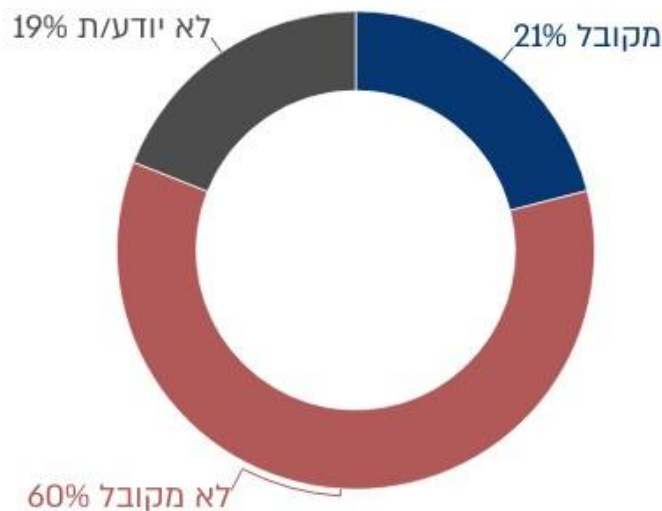

19. רוב הציבור מסרב לעסוק לפיה ניתן יהיה להשיב את כל החטופים הישראלים תמורת שחרור מאסיבי של אסירים פלסטינים, לרבות משתתפי הטבח ב-7 באוקטובר, והפסקת הלחימה (ראו תרשים 23). 60 סברו כי אין זה מקובל עליהם, לעומת 21 אחוזים אשר סברו את ההפך. 19 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 23. באופן עקרוני, במידה וניתן יהיה להשיב את כל החטופים הישראלים (כולל חיילים) תמורת שחרור מאסיבי של אסירים פלסטינים ובתוכם משתתפי הטבח ב-7 באוקטובר והפסקת המלחמה, האם זה מקובל או לא מקובל עליך?

כלל המדגם

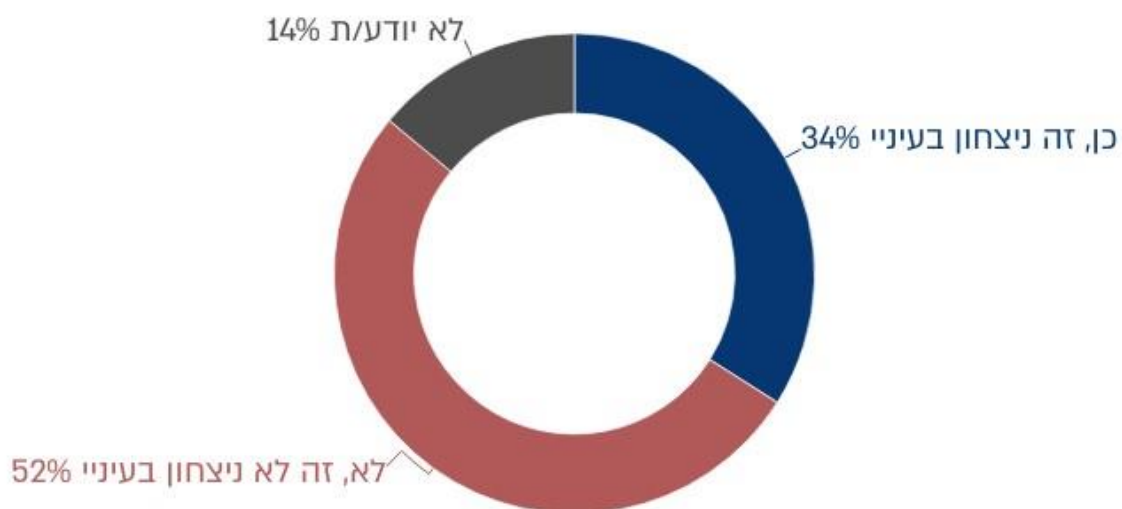

20. רוב הציבור (52 אחוזים) מעיד כי אם המלחמה תסתיים בהשבת כל החטופים, בהשמדת התשתיות הפיזיות והשלטוניות של חמאס ובחיסול חלק מהנהגתה, אך ללא ראשיה – אין הדבר ייחשב כניצחון בעיניו. 34 אחוזים סברו את ההפך ואילו 14 אחוזים נוספים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 24. בהנחה שהמלחמה מסתיימת בהשבת כל החטופים האזרחים והחיילים, בהשמדת התשתיות הפיזיות והשלטוניות של החמאס ובחיסול חלק מהנהגת החמאס אך ללא ראשיה מוחמד דף ויחיא סינוואר, האם תרחיש זה ייחשב בעינייך כניצחון?

כלל המדגם

21. 42 אחוזים מהציבור מסכים עם הטענה כי לאור מה שקרה ב-7 באוקטובר, נכון לעכשיו, אין תרחיש שיהווה ניצחון במלחמה. 46 אחוזים סברו את הפך ואילו 12 אחוזים העידו כי אין להם דעה בעניין.

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 25. האם אתה מסכים/ה או לא מסכים/ה עם הטענה שלאור מה שקרה ב-7 באוקטובר, נכון לעכשיו אין תרחיש שיהווה ניצחון במלחמה?

